

Socialdepartementet
Dnr S2019/02078/FST

Remissyttrande Reglering av undersköterskeyrket - kompetenskrav och övergångsbestämmelser Ds 2020:15

Synpunkter från Region Norrbotten

Region Norrbotten har getts möjlighet att lämna yttrande över remiss om promemorian Reglering av undersköterskeyrket – kompetenskrav och övergångsbestämmelser (Ds 2020:15). Svar skulle ha inlämnats senast den 10 oktober 2020, men regionen har fått anstånd med att lämna svar till den 15 oktober. Promemorian kompletterar betänkandet Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20), som Region Norrbotten tidigare lämnat remissvar på.

I promemorian lämnas förslag gällande införande av skyddad yrkestitel för undersköterskeyrket som delvis skiljer sig från förslagen i betänkandet Stärkt kompetens i vård och omsorg (SOU 2019:20). De huvudsakliga skillnaderna är att fler ämnen kommer att bli obligatoriska i det nya vård och omsorgsprogrammet och att kursinnehållet har anpassats för att stämma överens med de nationella kompetenskraven för undersköterskor som Socialstyrelsen har föreslagit. Dessa ändringar beslutades i december 2019. Övergångsbestämmelserna har även ändrats i syfte att åstadkomma ett så ändamålsenligt införande av reglerna om skyddad yrkestitel som möjligt. Under en övergångsperiod ges även den som vid ikraftträdandet den 1 januari 2025 har en tillsvidareanställning med yrkestiteln undersköterska möjlighet att använda yrkestiteln till och med 31 december 2034 utan att ansöka om skyddad yrkestitel. Förslag till ändring i Patientsäkerhetslagen (2010:659) med ny paragraf, 4 kap. 5 a § föreslås träda i kraft den 1 januari 2025.

Region Norrbotten ansåg i det tidigare remissyttrandet över betänkandet att en reglering av undersköterskeutbildningarna är avgörande för att kompetensen inom yrkesgruppen ska höjas. Region Norrbotten tillstyrker även i sin helhet de förslag till förändringar som promemorian föreslår:

Region Norrbotten tillstyrker promemorians förslag, att lagen träder i kraft den 1 januari 2025.

Region Norrbotten tillstyrker promemorians förslag att den som vid ikraftträdandet den 1 januari 2025 är tillsvidareanställd med yrkestiteln undersköterska, även fortsättningsvis ska få använda titeln trots att han eller hon inte har fått bevis om rätt att använda den, dock längst fram till och med den 31 december 2034. Regionen anser att det främjar generationsväxlingen då de undersköterskor som närmar sig pension kan arbeta vidare under övergångsperioden, utan att ansöka om skyddad yrkestitel. Det ger även de undersköterskor som inte bedöms ha tillräcklig kompetens och erfarenhet för att erhålla bevis om den skyddade yrkestiteln undersköterska, tid att validera och kompetensutvecklas för att kunna uppnå de yrkeskvalifikationer som krävs för yrkestiteln.

Region Norrbotten tillstyrker promemorians förslag att i det fall en ansökan om bevis om rätt att använda yrkestiteln undersköterska görs senast den 31 december 2034, ska utbildning med inriktning mot vård och omsorg från gymnasieskolan eller kommunal vuxenutbildning enligt äldre bestämmelser anses likvärdig med utbildning enligt 4 kap. 5 a § andra stycket 1. Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer får meddela föreskrifter om krav på innehåll och godkända betyg i sådan utbildning. Regionen ser positivt på en kvalitetssäkring genom ett utökat myndighetsansvar.

Region Norrbotten tillstyrker promemorians förslag att i det fall en ansökan görs senast den 31 december 2026, ska även den som varit verksam med yrkestiteln undersköterska i en omfattning som sammanlagt motsvarar heltid under fem år de senaste tio åren före ansökan, få bevis om rätt att använda yrkestiteln. Detta förslag är i linje med regionens remissvar över betänkandet. Region Norrbotten anser att yrkesmässig erfarenhet som undersköterska i fem år under den senaste 10-årsperioden, är tillräcklig för att uppnå reell kompetens motsvarande den formella utbildning som krävs enligt punkt 3. Region Norrbotten anser att det är viktigt med en enkel valideringsprocess i syfte att snabbt ta tillvara på befintlig kompetens.

Sammanfattningsvis ställer sig Region Norrbotten fortsatt positiv till att reglera yrket undersköterska i syfte att stärka kompetens inom vård och omsorg. Vidare anses att de synpunkter och önskemål som regionen lämnade i yttrandet till betänkandet, nu till övervägande och tillräcklig del har tillgodosetts i promemorian Ds 2020:15.